

5
SINIF

DİN
DERS
İSLEME
Modülleri

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

5. MODÜL

MİMARİMİZDEKİ DİNİ MOTİFLER

- Dinin Mimarimize Etkisi
- Camileri Tanıyalım
- Kültürümüzden Cami Örnekleri

YAZILIYA HAZIRLIK SORULARI

CEVAP ANAHTARI

DİNİN MİMARİMİZE ETKİSİ

- Din; milletlerin örf ve âdetlerini, sanat anlayışlarını, yaşam tarzlarını ve mimari anlayışlarını etkilemiştir.
- İslam dini, insanların hayata bakış açılarını zenginleştirmiş ve insanlar da bu zenginliği mimari eserlerine yansıtmıştır.
- Mimari, bir yapının diğerlerinden ayrılmasını sağlayan özelliklerdir.
 - ✓ Müslümanlar tarafından yapılan mimari yapılar, kendilerine özgü nitelikleriyle dikkat çeker.
 - ✓ İslam dini, birlikte yaşamaya ve şehir kültürüne büyük önem vermiştir.
- Külliye; Müslümanlar, şehrin merkezine camiye, caminin çevresine de medrese (okul), şifahane (hastane), misafirhane, aşevi, çeşme gibi toplumun faydalanacağı mimari eserler inşa etmişlerdir.
 - ✓ Merkezinde cami olan ve toplumun ihtiyaçlarına pek çok açıdan cevap veren yapıların bir arada bulunduğu külliye, bunun en somut örneklerindendir.
 - ✓ Konya'daki Sahip Ata Külliyesi, Edirne'deki Bayezid Külliyesi ve İstanbul'daki Fatih Külliyesi; merkezinde cami olan ve pek çok sosyal işleve sahip yapılarla çevrili mimari eserlerdir.

Fatih Külliyesi - İstanbul

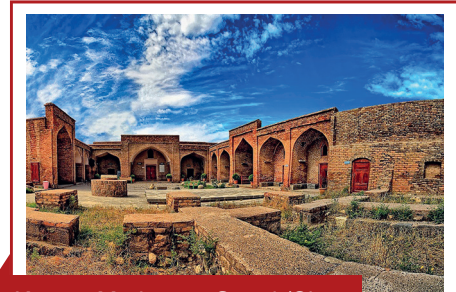

Bayezid Külliyesi - Edirne

- Medrese, ülkelerde orta ve yükseköğretimin yapıldığı eğitim kurumlarının genel adıdır.
- Türk İslam devletlerinde medrese geleneği başlar. İslam'da ilk medrese zamanında 'ın veziri tarafından açılan ve yine onun ismiyle anılan dir.

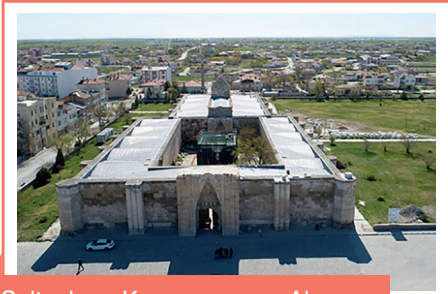

Çifte Minareli Medrese - Erzurum

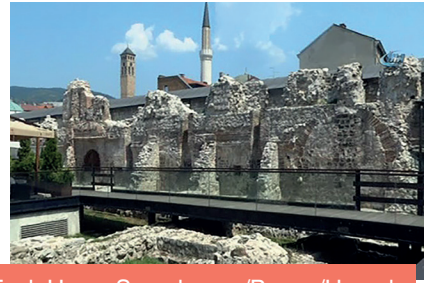

Kırız Medrese - Şirnak/Cizre

- Kervansaray, ticaret yolları üzerinde kurulan konak yeridir.
- Selçuklu devrinde ticari yol ağı üzerinde kervanların akşamları güvenli bir şekilde konaklamaları ve ihtiyaçlarını görmeleri için sultan hanı da denilen kervansaraylar yapılmıştır.

Sultanhanı Kervansarayı - Aksaray

Taşlı Han - Saraybosna/Bosna/Hersek

- Özgün mimarileri ve süslemeleriyle çeşmeler, ülkemizde su mimarisinin seçkin örnekleri arasında yer almaktadır. Kültürel mirasımızın eşsiz simgeleri arasında yer alan birbirinden farklı ve zarif çeşmeler mevcuttur. Bu çeşmeler bir hayır işi olarak Müslüman toplumlarda oldukça yaygındır. Bu çeşmelerden insanlar ve hayvanlar faydalanır ayrıca çeşmeyi yaptıran kişi sevap kazanır.
- İslam dininin temizliğe verdiği önemin bir göstergesi olarak camilerde şadırvanlar ve ihtiyaç duyulan çeşitli yerlerde çeşmeler yapılmıştır. Ayrıca bu çeşmeler; yoldan geçenlerin yararlanması için herhangi bir karşılık beklemezsizin yapılan ve sadaka kültürünü yaşatan önemli eserler olmuştur.

III. Ahmet Çeşmesi - İstanbul

Hamidiye Çeşmesi - Ankara

- İslam'ın beş farzından biri olan namaz ibadetinin camilerde kılınması büyük önem arz eder. Cemaate verilen bu önem nedeniyle Müslüman toplumlarda kalabalık insanların bir araya gelmesini sağlayacak camiler inşa edilmiştir.
- Geçmiş dönemlerde Mimar Sinan tarafından yapılan Süleymaniye, Mihrimah Sultan ve Selimiye camileri önemli mimari eserlerimizdendir ve tarihî mirasımızdır.

Bilgi Notu

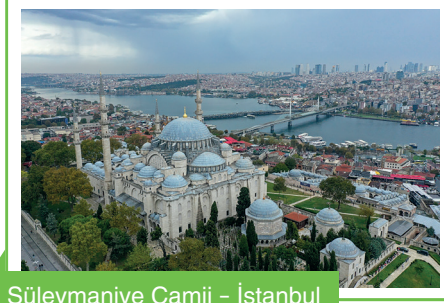
Müslümanlar, cemaatle namaz kılmaya önem verdikleri için geniş avlulu, büyük camiler inşa etmişlerdir.

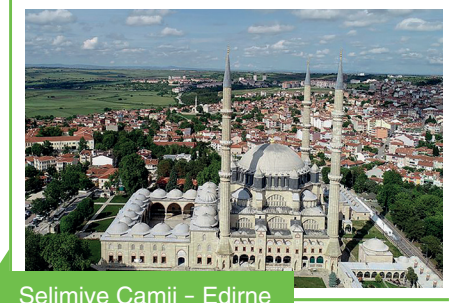
Bilgi Notu

Mabet:

İbadet edilen yer, ibadethâne anlamına gelir. İbadet etmek için inşa edilen yapılardır.

Süleymaniye Camii - İstanbul

Selimiye Camii - Edirne

- Mimari eserlerimizin sadece yapımında değil süslemelerinde de dinin izlerini görebiliriz.
- Cami başta olmak üzere bütün dinî yapıların süslemesinde hat sanatıyla yazılmış dinî yazılar ve levhalara yer verilmiştir. Hat yazılarının çevresi farklı çini desenleri ve tezhip gibi süslemelerle zenginleştirilmiştir. Ayrıca resmin yerini kültürümüzde minyatür sanatı almış, tezhip gibi sanat dalları ortaya çıkmıştır. Bu sanat dallarından yararlanılarak dinî amaçlı kullanılan mimari eserler süslenmiştir.
- **Hat sanatı (hüsnühat)**, çevresinde oluşmuş güzel yazı sanatıdır. İslam kültüründe “yazı” ve “güzel yazı” anlamlarına gelir. Hat sanatkârlarına **hattat** ismi verilir.
- **Tezhip**, öncelikle hat sanatının etrafının bezenmesi amaçlı kullanılmış, günümüzde tek başına pano olarak da kullanılmaktadır. Çoğunlukla stilize edilmiş bitki formları ya da desenlerden oluşan kimi zaman simetrik tasarımlardır.
- **Çini**, bir yüzü sırlı, su geçirmez bir tabaka veya cam ile ateşle birbirine kaynaştırılması sonucu ortaya çıkan levhadır.
- **Minyatür**, kendine has bir biçimi olan resim çeşididir. Yaygın olarak kitaplardaki metni görselleştiren, metinde yer alan bilgileri daha açık hâle getiren kitap resimleri minyatür olarak bilinir. İşlenen temanın barındırdığı olayları görselleştirmek için olayı resme figürler hâlinde aktarmak ve figürleri birbirini kapamayacak şekilde yerleştirmek esastır.

Bilgi Notu**Çini:**

Kil toprağının pişirilmesiyle yapılan seramik ve porselenleri, geometrik ve çiçek motifleriyle süsleme sanatıdır.

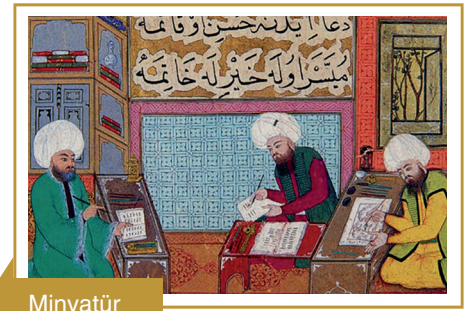
Hat

Tezhip

Çini

Minyatür

Etkinlik - 01

medreseler

şehir kültürüne

mimari

kervansaray

hat

din

minyatür

külliye

cami

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri verilen kelimelerden uygun olanları ile tamamlayınız.

-, derinlik yönüyle tek boyutlu küçük, renkli resim sanatıdır.
- Merkezinde cami bulunan, sosyal işlevi olan yapılara denir.
- Yolcuların dinlenmesi için yapılan eserlere denir.
- İslam dini, Müslüman toplumların yapıları üzerinde etkide bulunmuştur.
-, İslam medeniyetinin ilim yuvalarıdır.
- Müslümanların ibadet ettikleri mekâna denir.
- İslam dini, birlikte yaşamaya ve önem verir.
- milletin sanat ve mimari anlayışını etkiler.

Etkinlik - 02

Aşağıdaki ifadeleri “Doğru (D)-Yanlış (Y)” olarak değerlendiriniz.

a. Camilerde yalnızca namaz kılınır.	☐	☐
b. Konya'daki Sahip Ata Külliyesi'nde dinin izleri görülmektedir.	☐	☐
c. Selimiye Camii, Edirne'de yer almaktadır.	☐	☐
ç. Külliyeler, içinde birçok yapı bulunan yerlerdir.	☐	☐
d. Çini sanatı yalnızca camilerde kullanılır.	☐	☐
e. Müslümanlar, cemaatle namaz kılmaya önem verdikleri için büyük camiler yapmışlardır.	☐	☐
f. Arapça harflerle dinî yazıları güzel bir şekilde yazarak yapılan sanata “hüsnühat” adı verilir.	☐	☐
g. Camiler, aynı zamanda birlik beraberliğin sembolüdür.	☐	☐
ğ. Ebru ve tezhip, İslam sanatlarındandır.	☐	☐
h. Camiler sade bir şekilde yapılmış, süslemelere yer verilmemiştir.	☐	☐

1.

Karatay Medresesi (Konya)

Bu görselle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İslam dini, eğitime ve ilme önem vermektedir.
- B) Camilerin, yanında mutlaka bir medrese bulunmaktadır.
- C) Medreseler yalnızca seçkin insanların yaşadığı bölgelerde yapılmıştır.
- D) Medreseler, aynı zamanda aşevi olarak da hizmet vermiştir.

2. **Müslümanların büyük ve geniş avlulu cami inşaatlarının temel sebebi aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Gösterişe önem vermeleri
- B) Çok zengin olmaları
- C) Yarış hâlinde olmaları
- D) Cemaatle namaz kılmaya önem vermeleri

- 3. I. Misafirhane
- II. Şifahane
- III. Medrese

Yukarıdaki mimari yapılardan hangileri külliye-lerin içerisinde bulunur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

4. **Aşağıdakilerden hangisi İslam kültüründeki resim sanatının yerini karşılamıştır?**

- A) Hat
- B) Çini
- C) Minyatür
- D) Tezhip

- 5. • İbadet ederek Allah'ın rızasını kazanmak amacıyla camiler yapılmıştır.
- İlim öğrenmeyi teşvik eden ayet ve hadisler, medrese ve külliyelerin yapımında etkili olmuştur.
- Sevap olduğu için yol kenarlarına çeşmeler yapılmıştır.

Bu bilgilerden hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Mimarının gelişmesinde sadece teknoloji etkili olmuştur.
- B) Mimari eserlerin yapımında din etkili olmuştur.
- C) Türkler, mimariye önem vermiştir.
- D) Toplumumuzda mimari hayat İslam dinine girilmesiyle gelişmiştir.

- 6. Hz. Peygamber, "İnsanların en hayırlısı, insanlara faydalı olandır." buyurarak Müslümanları her zaman güzel işler yapmaya teşvik etmiştir. Hz. Peygamber'in bu tavsiyesini ilke edinen Müslümanlar, çeşitli yapılarla insanlara faydalı olmaya çalışmıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi dinin etkisiyle yapımına önem verilmiş yapılardan biri değildir?

- A) Çay ocakları
- B) Külliyeler
- C) Köprüler
- D) Aşevleri

7.

Görselde verilen İslam mimarisi sanatı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hat B) Tezhip
C) Çini D) Minyatür

8.

Görselde verilen İslam mimarisine ait sanat aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hat B) Tezhip
C) Çini D) Minyatür

9. • Temizlik imandandır.
• Temizlik, imanın yarısıdır.

Türk İslam mimarisinde yer alan aşağıdaki eserlerden hangisi doğrudan bu hadislerin mesajına uygun hizmet amacıyla yapılmıştır?

- A) Medrese B) Külliye
C) Çeşme D) Cami

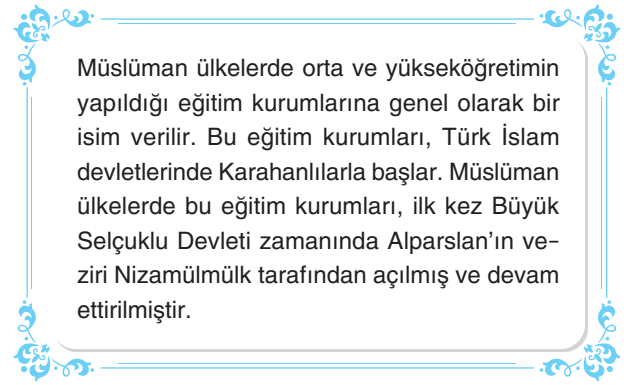
10. Camilerle ilgili,

- I. Müslümanların ibadet yapma ve bir araya gelme yeridir.
II. Vaaz ve hutbe ile dinî konularda konuşmalar yapılır.
III. Müslümanların ekonomik gelirlerini artırdıkları yerlerdir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) I, II ve III

11.

Bu söz edilen eğitim kurumu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fakülte B) Mektep
C) Medrese D) Kur'an kursu

12. Geçmiş zamanlarda yolculuklar günümüzdeki kadar kolay ve kısa sürmezdi. Bir yerden bir yere at, deve veya eşek sırtında ya da yaya yolculuk yapılırdı. Bu yüzden insanların geçiş yollarında ve ticari yolların bulunduğu yerlerde yolculuk yapanların akşamları güvenli bir şekilde konaklamaları ve ihtiyaçlarını görmeleri için yapılar yapılmıştır.

Bu mimari yapılara aşağıdaki isimlerden hangisi verilir?

- A) Şifahane B) Kervansaray
C) Konukevi D) Darphane

Bilgi Notu

İslam'ın ilk yıllarında Müslümanların namaz kıldığı yerler için mes-cit ifadesinin kullanımı yaygındı. Cami ise içe-risinde cuma namazı kılınan büyük mescit-leri tarif etmek için kul-lanılmıştır.

CAMİLERİ TANIYALIM

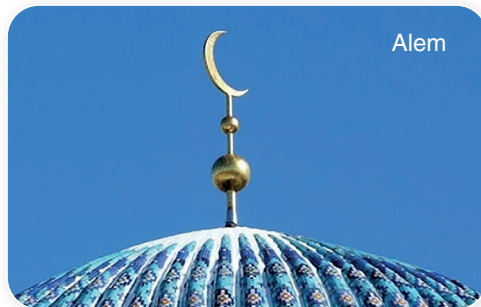
- **Cami;** Müslümanların günde beş vakit bir arada namaz kılmak, Allah'a ibadet edip, dua etmek için yaptıkları mimari yapılardır.
 - ✓ İslam dininde namazın cemaatle kılınmasına verilen önemden dolayı büyük ve avlulu camiler inşa edilmiştir.
 - ✓ Özellikle cuma namazı ve bayram namazlarında camiler dolup taşmakta avlularda cemaat olmaktadır.
 - ✓ Camiler, Müslümanların bir araya geldikleri mekânlardır.
 - ✓ Camilerde namaz kılınır, dua edilir, vaaz ve hutbe dinlenir.
 - ✓ Müslümanlar tarih boyunca camilerde toplanmış, ibadet etmişler ayrıca sıkıntılarını da konuşmuşlar, çözüm aramışlardır.
- **Mescit,** genellikle minaresiz ve küçük olan ibadet yerleridir.
- Caminin içinde ve dışında bazı bölümleri vardır.

Caminin İçindeki Bölümler

- **Minber:** Cuma ve bayram namazlarında hutbe okumak için çıkılan merdivenli, yüksekçe yerdir. Minberin bazen üç bazen de yedi basamağı olmaktadır. Genellikle ahşaptan yapılır ve dinî motiflerle süslenir.
- **Mihrap:** Caminin içinde Kâbe yönünü (kıbleyi) gösteren ve imamın cemaate namaz kıldırırken durduğu içe doğru girintili yapıdır. Bazı camilerde mihraplar, mavi renkli çinilerle süslenir.
- **Vaaz kürsüsü:** İmam ve hatibin camide vaaz verip cemaati dinî konularda aydınlatmak için oturduğu hafif yükseklikteki yapıdır. Genellikle işlemeli ahşaptan yapılır.

Caminin Dışındaki Bölümler

- **Kubbe:** Caminin üstünde yer alan yarım küre şeklinde, caminin üzerini örten yapıdır.
- **Minare:** Müezzinin ezan okuduğu, sela verdiği, şerefesi olan, ince, uzun ve yüksek yapıdır. Camilerin büyüklüklerine göre minarelerin sayısı değişmektedir.
- **Şerefe:** Minarenin etrafını çevreleyen, müezzinin ezan okuduğu, balkon şeklindeki yapıdır.
- **Alem:** Minarenin en tepesindeki hilal şeklindeki metal parçasıdır.
- **Avlu:** Caminin genellikle içinde bulunduğu bahçesidir.
- **Şadırvan:** Cami avlusunda, üzeri bazen kubbeli bazen de kubbesiz olan abdest alma yeridir.

Alem

Avlu

Aşağıda caminin bazı bölümlerinin görselleri verilmiştir.

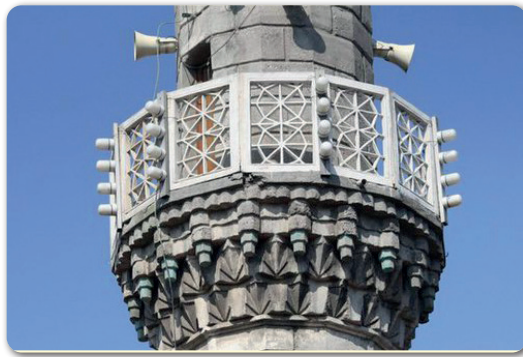
Kubbe

Minare

Şadırvan

Şerefe

Minber

Mihrap

Vaaz Kürsüsü

Etkinlik - 03

Aşağıdaki görsellerin isimlerini boş bırakılan yerlere yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Etkinlik - 04

Aşağıdaki şiirde adı geçen dinî motiflerin altını çiziniz.

Minarelerin göğe yükselir
Herkes hayran kalır ezan sesine
Mihrabındaki mavi çini
Umut verir camiye gelenlere

Hat, tezhip ve ebru ile süslenir
Müslümanlar orada kenetlenir
Kubbene konar güvercinler
Külliyenin içinde kalpler çiçeklenir

964568

1. • Cuma ve bayram namazlarında hutbe okumak için çıkılan merdivenli yüksekçe yerdir.
- Camide Kâbe yönünü gösteren ve imamın cemaate namaz kıldırırken durduğu, girintili yapıdır.
- Müezzinin ezan okuduğu, sela verdiği, şerefesi olan, yüksek uzun ve ince yapıdır.

Bu tanımlar ile aşağıdaki kavramlar eşleştirilirse hangi kavram dışta kalır?

- A) Mihrap B) Minber
C) Minare D) Vaaz kürsüsü

2. **Aşağıdakilerden hangisi caminin dış bölümlerinden biri değildir?**

- A) Şadırvan B) Minare
C) Mihrap D) Kubbe

3. Ayça, öğretmeni ve sınıf arkadaşları ile birlikte cami gezisine katılmıştır. Avludaki çeşmelerin birinde abdest almış ve camiye girmiştir. Camiye girer girmez merdivenli yüksek ahşap bir yere çıkan öğretmeni, onlara minik bir hutbe örneği okumuştur. İmamın namaz kıldırma için durduğu bölümdeki mavi çini motifleri, Ayça'nın çok hoşuna gitmiştir.

Bu metinde aşağıdaki cami bölümlerinden hangisine değinilmemiştir?

- A) Şadırvan B) Vaaz kürsüsü
C) Mihrap D) Minber

4. • Namaz kılınır.
- Dua edilir.
- Vaaz ve hutbe dinlenir.
- Sevinç ve üzüntüler paylaşılır.

Bu bilgiler aşağıdaki mimari yapılardan hangisi ile daha çok ilişkilendirilir?

- A) Cami B) Medrese
C) Aşevi D) Şifahane

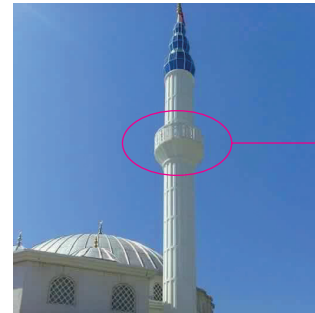
5.

Üzerini örter Allah'ın evinin
Işıl ışıl parlar, yarısidir kürenin
Üzerinde kanat çırpır kuşlar
En güzel örneğidir mimarının

Bu dizelerde caminin hangi bölümüne vurgu yapılmıştır?

- A) Minare B) Kubbe
C) Şadırvan D) Avlu

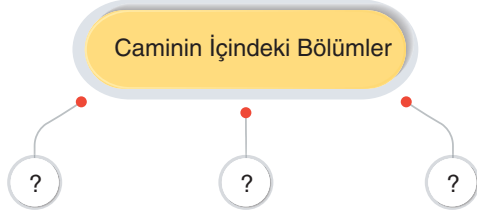
6.

Bu görselde “?” ile belirtilen yer aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mihrap B) Minare
C) Şerefesi D) Kubbe

7.

Bu şemada “?” işareti ile belirtiler yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Vaaz kürsüsü B) Şerefe
C) Mihrap D) Minber

8. Mimari yapılarımızdan caminin çeşitli bölümleri vardır.

Bu bölümlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Şadırvan: Abdest alınan yer
B) Minare: Ezan okunan yer
C) Mihrap: İmanın namaz kıldırıldığı yer
D) Minber: Sesin cami içinde yayılmasını sağlayan yer

9.

Caminin görseldeki bölümü ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Cuma ve bayram namazlarında hutbe verilen yerdir.
B) Camide imanın namaz kıldırıldığı yerdir.
C) Caminin iç bölümleri arasında yer alır.
D) Buraya minber adı verilir.

10.

Dinî mimarimizin önemli örneklerinden cami ve mescidin en önemli görevi, Müslümanların ibadet yapmalarını kolaylaştırmalarıdır. Bunun yanı sıra temiz mekânlar oldukları için Müslümanların gönül huzuru içinde temizce namazlarını kılacakları yerlerdir. Ayrıca Müslümanlar, cemaatler hâlinde bu mekânlarda toplanırlar ve kendi aralarında sosyal sorunlara çözümler üretirler. Örneğin bir mahallede ihtiyaç sahibi bir aile varsa o mahalle camisinde bu konu gündeme getirilir ve elinde imkân olanlar o aileye yardım eder.

Bu metinden cami ve mescitlerle ilgili;

- I. ibadet merkezi oldukları,
II. Müslümanları bir araya getirdikleri,
III. insanların sorunlarına çözüm üretilen yer oldukları

ifadelerinden hangileri çıkarılabilir?

- A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) I, II ve III

11.

Bu görselde caminin;

- I. minare,
II. mihrap,
III. kubbe

bölümlerinden hangileri yer almaktadır?

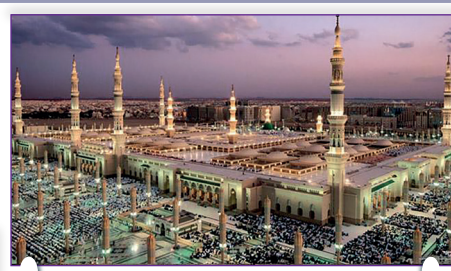
- A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) II ve III

KÜLTÜRÜMÜZDEN CAMİ ÖRNEKLERİ

- Kültür ve medeniyet tarihimizde camiler çok önemli yer tutar.
- Camiler, kültür ve medeniyetimizin tam merkezinde yer alır.
- Camiler, şehirlerin merkezine yapılır. Şehir, köy ve kasabalar camilerin etrafında gelişir ve büyür.
- Camiler sadece ibadet yeri değil; mektep, medrese, hastane, aşhane, kütüphane ve şehrin yönetim merkezi olarak bilinmektedir. Cami külliyelerinde, insanlara hizmetle ilgili birçok yer bulunmaktadır. Bunun en güzel örneği Medine’de Hz. Peygamber tarafından inşa edilen Mescid-i Nebi’dir.
- Hz. Muhammed (s.a.v.), Medine’ye hicret ettiğinde ilk olarak burada bir mescit inşa etti. Bu mescide **Peygamber mescidi (Mescid-i Nebi)** adı verildi.
- Bu mescidin hemen bitişiğine Hz. Peygamber’in evi inşa edilirken yine bitişiğine yetim ve kimsesizlerin barınmasını sağlamak amacıyla **suffe** adı verilen küçük odacıklar yapıldı.
- Mescid-i Nebi, o dönem bir medeniyetin kurulmasında ve gelişmesinde çok önemli bir konuma sahipti.

Mescid-i Nebi'nin İlk Hâli

Mescid-i Nebi'nin Bugünkü Hâli

Mescid-i Nebi’de,

- Beş vakit namaz, cuma ve bayram namazları kılınıyordu.
- Ramazan ayında itikâfa giriliyordu.
- Başta Kur’an eğitimi olmak üzere çeşitli eğitimler burada yapılıyordu.
- Yabancı konuklarla mescitte görüşülür ve bu konuklar burada ağırlanırdı.
- Savaş gibi önemli konular hakkında karar almak için mescitte istişarede bulunulurdu.
- Hz. Peygamber burada Müslümanlarla sohbet eder ve insanlara dinî konulardaki bilgilendirmeyi burada yapardı.
- Meydana gelen önemli olaylar ve alınan kararlar buradan halka açıklanırdı.
- Toplumsal sorunları Hz. Muhammed (s.a.v.) burada çözerdi.

Hiz. Muhammed’in (s.a.v.) ömrünün son on yılının geçtiği bu mescitte bugün Hiz. Peygamber’in kabri de bulunmaktadır. Hiz. Peygamber’in kabrine **Ravza-i mutahharra** adı verilir.

Müslümanlar için çok önemli bir yere sahip olan bu mescit, hacca ve umreye giden Müslümanlar tarafından ziyaret edilir.

Bilgi Notu

Mekke’de Kâbe’nin de içinde bulunduğu alanı çevreleyen büyük mescide “Mescid-i Haram” ismi verilir.

Kâbe, Müslümanların kiblesidir. Müslümanlar namaz kılarken Kâbe’ye dönerler. Kâbe’yi Hiz. İbrahim (a.s.) ile oğlu Hiz. İsmail (a.s.) Allah’ın emri ile inşa etmişlerdir. Kâbe inşa edildi edileli tevhit inancına sahip ilahi dinlerin hac mekânı olmuştur. Müslümanlar da her yıl burada toplanır ve hac görevlerini yerine getirirler.

Bilgi Notu

Ülkemizde yapılış tarihi itibarıyla bin yıla yaklaşan birçok ulu cami bulunmaktadır. Ulu camilere “cuma camisi ve cami-i kebir (büyük cami)”de denilmiştir. Özellikle Anadolu’da Selçuklu ve Beylikler Dönemi’nde imar edilmiş ulu camiler ibadete açık bir şekilde günümüzde varlığını devam ettirmektedir. Tarihî bir miras olarak ayakta duran bu camiler arasında Diyarbakır Ulu Cami, Bursa Ulu Cami ve Sivas Ulu Cami gibi daha birçok şehirde yüzü aşkın ulu cami yer almaktadır.

Bilgi Notu

Selatin camileri; Osmanlı Dönemi’nde padişahların, şehzadelerin veya diğer hanedan mensuplarının kendi imkânlarıyla yaptırdıkları camilerdir.

Mescid-i Aksa, üzeri altın kaplamalı kubbesi olan Kubbet-üs Sahra, türbeler ve dinî amaçlı yapıların bir arada bulunduğu büyük arazidir. “Harem-i Şerif” de denilmektedir. Mescid-i Aksa, Müslümanların hep birlikte Allah’a yönelerek namaz kıldıkları ilk kibleleridir ve Kudüs’tedir. Mescid-i Aksa’ya Beytül-Makdis de denilmektedir. Bu tamlama İbraniçe’de “mukaddes ev” anlamına gelir. Mescid-i Aksa’ya “uzak mescit” anlamında bu ismin verilmesi, Mekke’deki Mescid-i Haram’a olan uzaklığı sebebiyledir.

- İslam kültüründe önemli bir yere sahip olan mescitler arasında Mescid-i Aksa da yer alır.
- Hz. Süleyman (a.s.), babası Hz. Davud’un (a.s.) başlattığı Mescid-i Aksa’nın (Beytül-Makdis) yapımını uzunca bir sürede tamamladı. Çok maliyetli olan bu inşaat için kendi hazinesinden bütün imkânları kullandı.
- Müslümanların ilk kiblesi olan Mescid-i Aksa civarında birçok peygamber yaşamış ve buraya hizmet etmiştir.
- Bu mescit, Müslümanlar açısından oldukça önemlidir.
- Kudüs’te bulunan Mescid-i Aksa, üç dinin de kutsal kabul ettiği bir mabettir.
- Hz. Muhammed’in (s.a.v.) bir gece Mekke’den buraya getirildiği ve buradan da Allah katına çıktığı bilinmektedir. Bu olaya **İsra ve Miraç** hadisesi adı verilir.
- Hz. Peygamber, bir hadisinde şöyle buyurmuştur: “(Ziyaret maksadıyla) ancak üç mescide seyahat edilebilir: Mescid-i Haram (Kâbe), benim şu mescidim (Mescid-i Nebevi) ve Mescid-i Aksa.”
- Hz. Süleyman (a.s.), kırk yıl süren peygamberliği ve krallığı boyunca tevhit inancını insanlara duyurmuş, kavmini Allah’ın emrine daima davet etmişti. Onun saltanatı ve sahip olduğu zenginlikler, onun adaletli olmasıyla iç içeydi.
- Hz. Süleyman (a.s.); Filistin, Ürdün ve Suriye bölgelerinde uzun yıllar hem hükümdarlık hem peygamberlik yapmıştı.

Ülkemizde önemli bazı camiler

- Selimiye Camii, Osmanlı padişahı II. Selim Dönemi’nde Mimar Sinan’ın yaptığı ve Osmanlı’nın önceki başkenti Edirne’de bulunan bir külliyesidir. Mimar Sinan’ın 80 yaşında yaptığı ve “ustalık eserim” şeklinde nitelendirdiği Selimiye Camii, gerek Mimar Sinan’ın, gerek Osmanlı mimarisinin en önemli eserleri arasında sayılır. 1575’te ibadete açılmıştır.
- Eşrefoğlu Camii, Konya’nın Beyşehir ilçesinde bulunur. En eski Selçuklu Beylik Dönemi yapılarından. Selçuklu Hakanı Sultan Sancar’ın emri ile 1134 yılında yaptırılmış, daha sonra Eşrefoğlu Süleyman Bey tarafından 1297 yılında bugünkü şekliyle yeniden inşa edilmiştir. Hâlen ibadet edilmektedir. Yedi asırlık cami; taş, tuğla, çini ve renkli boyama gibi birçok süsleme sanatının bir arada ve yoğun olarak kullanıldığı tek ahşap cami olması nedeniyle bu caminin Türk mimarlık tarihinde özel bir yeri vardır. Eşrefoğlu Camii, ahşap direkler üzerine oturtulan düz tavanlı camilerin en büyüğü olarak biliniyor. Cami, ahşap olmasına rağmen yedi asır çürümeden ayakta kalabilmiştir.

954569

1.

**Bu görsel için aşağıdakilerden hangisi söylene-
mez?**

- A) Mescid-i Aksa'dır.
- B) Hz. Süleyman (a.s.) tarafından yaptırılmıştır.
- C) Müslümanların ilk kiblesidir.
- D) Mekke'de bulunmaktadır.

2. Camilerde ses akustiği sağlamak amacıyla, camilerin tepesi yarım küre biçiminde yapılır. Böylece caminin çatısı oluşturulmuş ve ses akustiği sağlanmış olur.

Bu metinde söz edilen cami bölümü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Minare
- B) Kubbe
- C) Şerefe
- D) Şadırvan

3. Hz. Muhammed (s.a.v.) ömrünün son on yılını Medine şehrinde geçirmiş ve bu şehirde 632 yılında vefat etmiştir. Onun kabri Medine'de ilk inşa edilen Mescid-i Nebi'nin içinde yer alır. Bu kabre de özel bir isim verilir.

Buna göre bu kabre aşağıdaki isimlerden hangisi verilmiştir?

- A) Kabr-i Nebi
- B) Üsve-i hasene
- C) Ravza-i mutahhara
- D) Medine-i münevvere

4. Müslüman toplumlar, camileri genellikle şehrin merkezine inşa ederler. Bu yapıların hemen yanına ise insanların ihtiyaç duyacakları medrese, şifahane, aşevi, alışveriş merkezi gibi yerler yaparlar. Böylece insanlar temel ihtiyaçlarını bu merkezlerde sağlarken aynı zamanda ibadetlerini de cemaatle yaparlar.

Bu metinden camilerle ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Birlik ve beraberlik oluşturur.
- B) Sosyal hayatın içinde yer alır.
- C) Ekonomi öncelikli yerlerdir.
- D) Hayatın içinde yer alır.

5. İslam kültüründe önemli bir yere sahip olan mescitler arasında Mescid-i Aksa yer alır.

Bu mescidi aşağıdaki peygamberlerden hangisi yaptırmıştır?

- A) Hz. Yusuf (a.s.)
- B) Hz. İsa (a.s.)
- C) Hz. Musa (a.s.)
- D) Hz. Süleyman (a.s.)

6. Hz. Muhammed (s.a.v.), Mekke'den Medine'ye hicret ettiğinde ilk iş olarak Medine'ye bir mescit inşa ettirdi. Bu mescit, İslam medeniyetinin kurulmasında ve Müslümanların bir toplum olmasında önemli bir görev üstlendi.

Bu mescit aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mescid-i Nebi
- B) Mescid-i Kuba
- C) Mescid-i Aksa
- D) Mescid-i Haram